ШЫНДЫҚҚА АПАРАТЫН БІРДЕН-БІР ЖОЛ – ҒЫЛЫМ ЖОЛЫ

Ясауи университеті

a.yassaui@mail.ru | университет студенттерінің үні | №11(475) 20 қыркүйек 2019 жыл

БҮГІНГІ НӨМІРДЕ

АДАЛДЫҚ САҒАТЫ

2 қыркүйек күні ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) бастамасымен, Білім және ғылым министрлігінің қолдауымен «1 қыркүйек – Білім күні» мерекесіне орай, еліміздің барлық білім беру ұйымдарында алғаш рет бірыңғай жалпы республикалық «Адалдық сағаты» өтті.

2 БЕТТЕ

ҚОЛЖАЗБАЛАРДЫҢ ҒЫЛЫМИ СИПАТТАМАСЫ ЖАРЫҚ КӨРДІ

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті Түркология ғылыми-зерттеу институтының ғалымдары бірнеше кітапқа жүк болатын институт қорында сақталған көне кітаптар мен қолжазбалардың ғылыми сипаттамасын дайындап, екі кітабын жарыққа шығарды.

3 БЕТТЕ

СПОРТШЫЛАРЫМЫЗ АЗИ□ ҚҰРЛЫҒЫН БАҒЫНДЫРДЫ

Қыркүйек айының 11-16 жұлдыздары аралығында Үндістанның Нью-Дели қаласында жауынгерлік самбодан Азия чемпионаты өтті. Байрақты бәсекеге 19 мемлекеттен, 300 ге жуық спортшы қатысқан. Оқу ордамыздың 4 спортшы-студенттері де аталған жарыста өнер көрсетіп, биіктерден көріне білді.

4 БЕТТЕ

ӘДЕПТІЛІК АДАМ ТАЛҒАМАЙДЫ

Әдептілік— адам бойындағы жағымды қасиет, оның қоғамда қабылданған әдеп талаптарын мінсіз орындауы. Қазақ халқының дәстүрлі дүние-танымында әдепке ерекше мән беріледі. Әбу Насыр әл-Фараби «Қайырымды қала адамдарының көзқарастары» атты еңбегінде әдепті әрбір жеке тұлғаның рухани байлығы деп есептейді.

5 БЕТТЕ

ЖОЛДАУ

«СЫНДАРЛЫ ҚОҒАМДЫҚ ДИАЛОГ– ҚАЗАҚСТАННЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕН ӨРКЕНДЕУІНІҢ НЕГІЗІ»

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ Қ.К.ТОҚАЕВТЫҢ ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫНА ЖОЛДАУЫ

2019 ЖЫЛҒЫ 2 ҚЫРКҮЙЕК

Құрметті отандастар!

Біз еліміздің жаңа тарихындағы маңызды белеске жақындап келеміз.

Отыз жылға жуық уақыт бұрын халқымыз өзінің Тәуелсіздігін жариялап, бабаларымыздың ғасырлар бойы аңсаған арманын орындады.

Осы уақыт ішінде Қазақстанның Тұңғыш Президенті – Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың басшылығымен еліміз әлемдегі беделді әрі орнықты мемлекетке айналды.

Баянды бірлігіміздің арқасында тәуелсіздігімізді нығайтып, халқымыздың жағдайын жақсартуға жол аштық.

Бұл жасампаздық пен ілгерілеу, бейбітшілік пен келісім кезеңі болды.

Еліміздің даму жолын бүкіл әлем мойындап, Қазақстандық, яғни Назарбаев моделі деп атады.

Қазір бізге Тәуелсіздіктің жетістіктерін еселеп, елімізді дамудың жаңа сапалы кезеңіне шығару мүмкіндігі беріліп отыр.

Біз бұған Елбасы саясатының сабақтастығын сақтап, жүйелі реформалар жүргізу арқылы қол жеткізе аламыз.

Өздеріңізге белгілі, осының бәрі менің сайлау алдындағы бағдарламама негіз болды.

Қазір мемлекеттік органдар оны жүзеге асыру үшін тиісті жұмыстар жүргізуде.

Мен халыққа берген уәделерімді міндетті түрде орындаймын.

Біз өз жұмысымызда Елбасы ұсынған Бес институционалды реформа мен Ұлт Жоспарынтолыққанды жүзеге асыру қажеттігін басты назарда ұстауымыз керек.

Елбасымыздың бастамасымен құрылған Жаңғырту жөніндегі Ұлттық комиссиянherжұмысын қайта жандандыру қажет.

Енді ортақ міндеттерімізді және сайлауалды бағдарламамды іске асыруға қатысты ой-пікірлеріме тоқталайын.

I. ЗАМАН ТАЛАБЫНА САЙ ТИІМДІ МЕМЛЕКЕТ.

Мен уәде еткен саяси жаңғыру үдерісі азаматтарымыз бен мемлекетіміздің мүдделеріне сәйкес,біртіндеп үздіксіз жүзеге асырылатын болады.

Негізсіз, жүйесіз саяси ырықтандыру елдің ішкі саяси ахуалының тұрақсыздығына, тіптімемлекеттіліктен айырылуға әкеліп соғатынын әлем елдерінің тәжірибесінен көріп отырмыз.

Сондықтан біз саяси реформаларды «асығыстыққа салынбай», керісінше, кезеңімен, табанды түрде және жан-жақты ойластырып жүзеге асыратын боламыз.

Еліміздің қоғамдық-саяси өмірін жаңғыртпай, табысты экономикалық реформаларды іске асыру мүмкін емес. Бұл – біздің ұстанатын басты қағидатымыз.

«Күшті Президент – ықпалды Парламент – есеп беретін Үкімет».

Біз бұл мақсатқа әлі де жете қойған жоқпыз. Сондықтан осы бағыттағы жұмысқа бар күш-жігерімізді салуымыз қажет.

Саяси жүйенің бұл формуласы мемлекет тұрақтылығының негізі саналады.

Азаматтардың барлық сындарлы өтініш-тілектерін жедел әрі тиімді қарастыратын «Халық үніне құлақ асатын мемлекет» тұжырымдамасын іске асыру – бәрімізге ортақ міндет.

Билік пен қоғам арасында тұрақты диалог орнату арқылы ғана қазіргі геосаяси ахуалға бейімделген үйлесімді мемлекет қалыптастыруға болады.

Сондықтан азаматтық қоғамға қолдау көрсетіп, оның әлеуетін нығайта түсу керек. Сондай-ақ, аса маңызды жалпы мемлекеттік міндеттерді шешу үшін талқылау жұмыстарына азаматтық қоғамның мүмкіндіктерін кеңінен қолдану қажет.

Осы мақсатпен біз белгілі қоғам өкілдерін қамтитын Ұлттық қоғамдық сенім кеңесін құрдық. Бұл кеңес ротациялық тәртіппен жұмыс істейді.

Алдағы уақытта бізге мынадай шараларды жүзеге асыру керек.

Бірінші. Партия құрылысы үдерісін жалғастыру.

Көшбасшымыз және партия Төрағасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың арқасында «Nur Otan» партиясы еліміздің жетекші саяси ұйымына жүктелетін күрделі әрі жауапты міндеттерді дәйекті түрде іске асырып келеді.

Біз қоғам игілігі үшін сындарлы саясат жүргізіп келе жатқан басқа да саяси партиялармен және қозғалыстармен ынтымақтастықта жұмыс істеуіміз қажет.

Қоғамды толғандырып отырған негізгі мәселелер көшеде емес, Парламентте және азаматтық диалог аясында талқыланып, шешімін табуы тиіс.

Депутаттар Үкіметке өзекті мәселелерге қатысты сауалдарын жолдап, нақты шаралар қабылдауды талап ете отырып, өздеріне берілген заңды құқықтарын пайдалануы қажет.

Заң шығарушы және атқарушы билік арасындағы қарым-қатынас жасанды тартысқа емес, іскерлік сипатқа, өзара құрметке негізделуі тиіс.

(Қысқартылып алынды)

ҰЛЫ ЖІБЕК ЖОЛЫ — БЕЙБІТШІЛІК, КЕЛІСІМ ЖӘНЕ ТҰРАҚТЫЛЫҚ ЖОЛЫ-2019

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінде «ҰЛЫ ЖІБЕК ЖОЛЫ – БЕЙБІТШІЛІК, КЕЛІСІМ ЖӘНЕ ТҰРАҚТЫЛЫҚ ЖОЛЫ-2019» атты I Халықаралық конференциясы бастауын алды. Түркия, Ресей, Моңғолия, Өзбекстан, Қырғызстан және қазақстандық профессор-ғалымдардың басын қосқан жиын 19-20-қыркүйек аралығында өтті.

Салтанатты жиында алғашқы болып сөз алған I вице-президент Женгиз Томар: «4 тілде білім алуға жол ашатын біздің оқу ордамыз халықаралық деңгейдегі конференцияларды өткізуге өте қолайлы орын. Себебі, біздің университетіміз түркі тілдес елдердің ортақ астанасы Түркістан қаласында орналасып, әрі шет елдік азаматтардың бір шаңырақ астында білім алуына жол ашқан. Сондықтан да, біз келген қонақтарды құшақ жая қарсы алуға әрқашан дайынбыз»- деп пікірін білдірді.

Моңғолиядағы «Білім және технология» университеті Орталық кітапхана директоры доктор, профессор Гулнар Чакерхан, «Ұлы Жібек Жолының» Моңғолия мемлекетінің тарихында алар орнының ерекшелігіне тоқталды. Қонағымыз университет басшылығына алғысын білдіре отырып, Шыңғыс ханның әскери құпиялары жинақталған кітапты оқу ордамызға сыйға тартты.

Мирзо Улугбек атындағы Өзбекстан ұлттық университетінен келген профессор Ольга Кобзева:

«Өзбекстан президенті Шавкат Мирзиёев жақында ғана «Түркі тілдес елдес кеңесіне» қосылу жайлы құжатқа қол қойды. Осы орайда киелі Түркістан қаласында түркі тілдес ұлттардың біріккен конференциясын жасау өте игілікті іс. Біз бұл жиынға шақырту алғанымызға өте қуаныштымыз»-деді.

Жиында сөйлеген қонақтар конференцияның, Ұлы Жібек жолының қайта жаңғыруының маңыздылығы жайында ойларын ортаға салды.

АҚПАРАТТАР АҒЫНЫ

АДАЛДЫҚ САҒАТЫ

2 қыркүйек күні ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) бастамасымен, Білім және ғылым министрлігінің қолдауымен «1 қыркүйек – Білім күні» мерекесіне орай, еліміздің барлық білім беру ұйымдарында алғаш рет бірыңғай жалпы республикалық «Адалдық сағаты» өтті.

Аталған жиын университетімізде де бастау алып, Түркістан облысы бойынша Департаментінің басшысы Х.Көшқалиевтің қатысуымен өткізілді.

Жиында оқу ордамыздың басшысы Б.С.Абдрасилов қатысушыларды жаңа оқу жылымен құттықтап, шараның мән-маңызына тоқталды.

«Адалдық сағатының» негізгі мақсаты — өскелең жас ұрпақтың өн бойына адалдық, парасаттылық, әділдік, сенім құндылықтарын сіңіруге және жас буынның рухани болмысын бекітіп, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетін қалыптастыру. Жиын барысында оқу ордмыздың студенттеріне дәріс оқыған Агенттіктің Түркістан облысы бойынша Департаментінің басшысы Х.Көшқалиев жастарды жаңа оқу жылымен құттықтап, сыбайлас жемқорлықпен қарқынды күресу ел саясатының негізгі басым бағыттарының бірі екендігін атап өтті.

Шара барысында лекторлар қазақтың бойында бағзыдан қалыптасқан адалдық пен әділдік құндылықтарының қасиетін айта отырып, тағылымға толы тарих беттеріндегі әділдікті ту еткен кемеңгерлердің туралығына тоқталды. Сондай-ақ, Елбасы биылғы жылды «Жастар жылы» деп жариялап, ел жастарына зор сенім білдіргендігін, Қазақстанның жарқын болашағы – бүгінгі жас буынның қолында екендігін жеткізді.

«Адалдық сағатында» білім алушыларға арнайы әзірленген бейнероликті көрсету арқылы адалдық – парасаттылықтың ең биік шыңы, әрі адам бойындағы ең асыл қасиет екендігі жіті түсіндірілді.

Айта кетейік, бұл игі бастама дәстүрлі түрде жыл сайын «1 қыркүйек – Білім күнінде» бастау алып, оқу жылының соңына дейін жүйелі түрде еліміздің абыройын асқақтатып жүрген ел мақтаныштары мен қоғам белсенділерін қатыстыра отырып өткізілетін болады.

ҚР КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС ТӨРАҒАСЫ ОҚУ ОРДАМЫЗДА

Бүгін оқу ордамызға ҚР Конституциялық Кеңес төрағасы Қайрат Әбдіразақұлы Мәми келіп, университет ұжымы және студент жастармен кездесу өткізді. Құқықтық білім беру және халықтың конституциялық мәдениетін тәрбиелеу саласындағы ынтымақтастық мәселелерін, сонымен қатар, Президенттің Жолдауы мен негізгі Заң аптасын талқылауға арналған «Конституцияның мемлекет пен қоғамның жаңа кезеңдегі дамуындағы рөлі» тақырыбында дөңгелек үстел өтті. Оған облыстық сот төрағасы мен судьялар және басқа да құқық саласының мамандары қатысты.

Жиынды университет ректоры Болатбек Абдрасилов жүргізіп, Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың «Сындарлы қоғамдық диалог – Қазақстанның тұрақтылығы мен өркендеуінің негізі» атты Қазақстан халқына жолдауындағы «Азаматтардың құқықтары мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету» бөліміне тоқталып өтті. Оқу ордасының басшысы сондай-ақ, «Келесі жылы Қазақстан халқы республикалық референдумда қабылдаған қолданыстағы Конституцияға 25 жыл толады, осы орайда университет тарапынан қолдау болады», – деді.

Айта кететін жайт, Қайрат Әбдіразақұлы университетіміздің құрметті профессоры.

Жиында сөз алған ҚР Конституциялық кеңес төрағасы Қайрат Әбдіразақұлы Мәми қазіргі заманғы сын-қатерлерге төтеп беру үшін Ата Заңның алатын орны мен оның ерекшелігін айта келе, халықпен тиімді кері байланыс орнату, отбасы және бала институтын қолдауға басымдық беріліп отырғандығын жеткізді.

Сондай-ақ, заң ғылымдарының докторы, университет профессоры Балғабай Нақыпов «Ата Заң – еліміздің тірегі, тәуелсіздігіміздің тұғыры» тақырыбында баяндама жасап, Конституцияның мемлекет пен қоғамның жаңа кезеңдегі дамуындағы негізгі рөлін айтып өтті. Ол сондай-ақ, өңірімізде қолға алынып жатқан туристік полицияның әлеуетін айтып, құқық саласында мықты мамандар дайындауда университеттің потенциалы жоғары екендігін тілге тиек етті.

Сонымен қатар жиында жолдаудың маңыздылығына тоқталған университетіміздің I вице-президенті Женгиз Томар: «Мемлекет басшысы Қ.Ж. Тоқаевтың жолдауын түрік тілінде оқып шықтым, екінші бағыт негізіндегі азаматтардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету – заманауи қазіргі қоғамды қалыптастырудың өте үлкен алғышарттарының бірі» – деп, пікірін айтты. Осы және өзге де маңызды дүниелер талқыланған алқалы жиында пікірлер ортаға салынды.

ЖОЛДАУ-2019

ПРЕЗИДЕНТ ЖОЛДАУЫН ТАЛҚЫЛАУ

2019 жылдың қыркүйек айының 2 жұлдызында Қазақстан президенті «Сындарлы қоғамдық диалог – Қазақстанның тұрақтылығы мен өркендеуінің негізі» деген тақырыппен халыққа жолдау жасады. Жолдау оқу ордамызда талқыланып, қолдау тапты.

3-қыркүйек күні университетіміздің оқытушы-профессорлары, қызметкерлері мен студенттері қатысқан кең іс-шарада еліміздің президенті Қ.К.Тоқаевтың жолдауы талқыланды. Келелі жиынды ашқан университет ректоры Б.С.Абдрасилов жолдаудың бес тарауын да жан-жақты таратып айтып берді. Профессорлар С.Садықов, К. Жетібаев, Б.Нахиповтар жолдаудың жеке тарауларына тоқталып, жолдауды толық қолдайтындарын білдірді. Студент жастарымыз да қолдау танытып, пікірлерін білдірді. Солардың бірі студенттік ректор Үміт Тұрсынхан: - Президентіміз Қасым-Жомарт Кемелұлы алғашқы жолдауын жариялады. Өзінің сайлауалды жоспарлары мен кешегі жасалған жолдауындағы сәйкестіктерді көріп қатты қуандық. Оның ішінде тіл мәселесін көтеруі, біз қазақ емес, бар қазақ болып мемлекеттік тілдің мәртебесін көтеруі мақсатымыз бен міндеттеріміздің алғашқы қатарында болуын айтып өтті. Мен Қазақстан Республикасының азаматшасы ретінде кешегі жолдаудан өзімнің болашағымды - мемлекеттік тілі мәртебелі, заң жүзінде сауатты, бар ойын емін-еркін айта алатын демократиялық елдің патриоты ретінде елестетемін. - деді

Қазақстан президентінің халыққа жолдау арнау дәстүрі 1997 жылы басталған еді. Сол жылы қазан айында Қазақстанның бұрынғы президенті Нұрсұлтан Назарбаев «2030 жылға дейінгі Қазақстанның даму стратегиясы» бағдарламалық жолдау арнаған. Содан бері Қазақстанда президент жыл сайын халыққа жолдау жолдайды. Қазақстанның бұрынғы президенті Нұрсұлтан Назарбаев президент ретінде соңғы жолдауын 2018 жылы қазанда жариялады.

Құттықтаймыз!
29 грант

Химия мұғалімі мамандығында оқитын 29 студентке гранттар берілді. Аталған мамандық бойынша берілген грант 2-курста ақылы негізде оқитын 15 студентке, дәл осы мамандықтың 3-курсында білім алып жатқан 14 студентке грант тағайындалған.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 23 қаңтардағы № 58 қаулысымен бекітілген Жоғары білім алуға ақы төлеу үшін білім беру грантын беру ережесінің 17-тармағына сәйкес көрсетілген санаттарға арналған қалған білім беру гранттары «Педагогикалық ғылымдар», «Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика», «Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары», «Ауыл шаруашылығы және биоресурстар» және «Ветеринария», «Денсаулық сақтау және әлеуметтік қамтамасыз ету (медицина)» білім беру салалары бойынша 1 немесе 2 курсты аяқтамаған және ағылшын тілінде жаратылыстану ғылыми пәндері бойынша (физика, химия,биология және информатика) мұғалімдерді даярлаудың білім беру бағдарламалары тобы бойынша білім алуды жалғастыруға ниет білдірген ақылы негізде білім алатын студенттерге білім беру гранттары тағайындалған.

Тағайындалған гранттар білім алушылардың мерейін өсірді. Ақылы негізде оқып жүрген болашақ химия мұғалімдері өздеріне көрсетілген қолдауды үлкен мақтанышпен қабылдап, білімге деген құштарлықтарын арттандығын жеткізді. Аталған грант бұйырған барша студент қауымын құттықтаймыз!

ҚОЛЖАЗБАЛАРДЫҢ ҒЫЛЫМИ СИПАТТАМАСЫ ЖАРЫҚ КӨРДІ

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті Түркология ғылыми-зерттеу институтының ғалымдары бірнеше кітапқа жүк болатын институт қорында сақталған көне кітаптар мен қолжазбалардың ғылыми сипаттамасын дайындап, екі кітабын жарыққа шығарды. Институт қорындағы материалдардың дені Орта Азия мен Қазан баспаханаларында жарық көрген араб, парсы, шағатай, қазақ тіліндегі кітаптар. Кезінде литографиялық тасбаспадан шыққан Қ.А.Ясауи хикметтері, М.Хазини, Физули, Ә.Науаидың кітаптары, қазақ шайырлары Шәді төре, Майлықожа секілді танымал ақындардың шығармалары жинақталған. Сондайақ ел арасында атадан балаға мұра болып сақталған көне Құран кітаптар, діни дастандар мен шариғат үкімдері жайлы жазылған құнды жәдігерлер, шежірелер, тұрмыс-салт пен салт-дәстүрге қатысты жазылған рухани мұралар да бар.

Бірінші жинаққа XX ғасырдың алғашқы жартысында қадімше жазылған «Үміттің өлімі», «Аланқай батыр», «Құлып» дастаны секілді ел аузынан жиналған әңгімелер мен 40-50 жылдары латын әрпімен жазылған 334 қолжазба жинақталған.

Екінші кітапта бірыңғай араб қарпімен жазылған дүниелер топтастырылған. Ортағасырлық шайырлардың кітаптарынан Хазини, Сағди, Науаи, Хафиз, Физули, Мырза Бибедлдің, Сопы Аллаярдың шағатайша, парсыша жазылған кітаптарын кездестіруге болады. Қожа Ахмет Ясауидің «Диуани хикмет» кітабының бірнеше нұсқалары, Абай өлеңдерінің Мүрсейіт молда (1907 ж.) хатқа түсірген толық шығармаларының көшірмесі, Шәді төренің қиссалары, «Назым Сияр шәріп» кітабының қолжазбасы жайлы сипаттама берілген.

Маңызды еңбектердің қатарында XIX ғасырда шағатайша кітап болып басылған «Шахнама» кітабы мен Тұрмағамбеттің «Рүстем-Дастан» кітабын айрықша айтуға болады. XX ғасырдың басында өмір сүрген белгілі молда Бекасыл Биболатұлының мұраларынан парсы тіліндегі «Фалнама» кітабы, соған ұқсас хижраның 1313 жылы жарық көрген «Балнама», «Насапнама», т.б. құнды мұралар туралы ақпарат пен оларды жинаушылар жайлы және жанры, қолтаңбасы, жазылған жылы, т.б. мәліметтер ұсынылған.

Міне осындай құнды әрі тарихи маңызға ие еңбектерді ғылыми айналымға ендіру мақсатында жарық көрген жинақ әдебиеттанушылар мен тарихшыларға, түркологтарға, жоғары оқу орындарының филология, тарих факультеттерінің студенттері мен магистранттарына, докторанттарына, жалпы көпшілік оқырманға арналады.

Түркология ғылыми-зерттеу институты

TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜNDEKİ EL YAZMASI ESERLERİN BİBLİYOGRAFİK DENETİM KATALOĞU YAYINLANDI

Ahmet Yesevi Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Enstitüsü, kütüphanemizde korunanel yazmalarının açıklamalı bibliyografik künyelerini içeren çalışmayı yayımladı.

İki cilt ve 353 sayfadan oluşan bibliyografik eserde çok dilli nadir eserler ve çeşitli dönemlere ait el yazmaları yer alıyor. Neşredilen çalışmada Avrasya bölgesinde Arap harfli alfabe ile nesilden nesileintihal eden eski Kur'an mealleri, çeşitli dinîhikâyeler, kültürel kanunlarla ilgili eserler, Türk-İslam efsaneleri, hatıratlar, soylamlar, şecereler ve töre yazıları mevcuttur.

Çoğunluğu Orta Asya ülkelerinde ve Kazan Basımevinde basılmış Arapça, Farsça, Çağatayca ve Kazakça eserlerin oluşturduğu bibliyografik çalışmada; Litografi Matbaasında neşredilen Ahmet Yesevi'nin Divan-ı Hikmet ile M. Hazini, Fuzuli, Ali Şir Nevai'nin eserleri, Kazak halk ozanlarından Şadi Töre ve Maylı Hoca gibi ünlü şairlerin eserleri tanıtılmaktadır.

228 sayfadan oluşan birinci cilt, 20. yüzyılın ilk yarısında eski alfabeyle yazılan "Umudun Ölmesi", «Alanqay Batır», «QulıpDestanı»vb. 334 el yazmasının künyesini içermektedir.

İkinci ciltte ise Arap harfleriyle yazılmış konuları muhtelif eserlerin künye bilgileri yer almaktadır. Ortaçağda yaşayan şâirlerden Hazini, Sagadi, Nevai, Hafız, Fuzuli, Mırza Bidel, Sufi Allayar'ın Çağatayca ve Farsça yazılmış kitapları dizinlenmiştir. Söz konusu ciltte Hoca Ahmet Yesevi'nin "Divân-ı Hikmet" adlı eserinin nüshaları, Abay şiirlerinin Murseyit Molla (1907) tarafından istinsah edilmiş nüshaları, Şadi Töre'nin kıssaları, "Nazım Siyer-i Şerif" vb. elyazmaları hakkında açıklamalar verilmiştir.

Önemli eserlerden biri olarak 19. yüzyılda Çağatayca basılmış olan Şehname kitabı ve Turmağambet'in "Rüstem-Destanı" kitabı zikredilmesi gereken eserler arasındadır. 20. yüzyılın başlarında yaşamış mollalardan biri olan Bekasil Bibulatulı'nın Farsça "Falname" kitabı, 1313'te yayımlanan "Balname", "Nesepname" adlı eserler ile ilgili açıklamalar ve onların derleyicileri, eserin türü, müstensih ya da müellifleri, telif tarihleri, yayınlanan cildin sonunda alfabetik olarak dizinlenmiştir.

Yayımlanan''El Yazması Eserlerin Bibliyografik Denetim Kataloğu'' adlı bibliyografik çalışmanın Türkoloji alanında çalışan farklı disiplindeki akademisyenlere çalışmalarında katkı sağlayacağını ümit ediyoruz.

Türkoloji Araştırmaları Enstitüsü

ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫНЫҢ КӨРНЕКТІ ТҰЛҒАЛАРЫ

2019 жылы 13 қыркүйекте Қ.А. Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінде «Қазақ хандығының көрнекті тұлғалары» атты дөңгелек үстел болып өтті. «Ұлы даланың ұлы есімдері» жобасын әзекті қылу, таңдаудың ғылыми-негізді талаптарын қалыптастыру және ақпараттық қолдау жөніндегі талдамалық зерттеу» жобасы аясында өткізілген ісшараны Ш.Ш.Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты мен Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті бірлесе отырып ұйымдастырды.

Іс-шараға кәсіби тарихшылар, көрнекті қоғам қайраткерлері, мемлекеттік мекеме өкілдері мен жоғары оқу орындарының профессорлық-оқытушы құрамы, ғылыми-зерттеу институттарының ғалымдары, докторанттар, магистранттар мен студенттер және БАҚ өкілдері қатысты. Дөңгелек үстелдің модераторы – Қ.А. Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің оқытушысы, т.ғ.д., профессор – Тұрсын Хазіретәлі болды.

Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институтының ғылыми қызметкерлері С.Қ.Шілдебай мен Ф.Р.Лебаев жиынға қатысушыларды «Ұлы даланың ұлы есімдері» ғылыми жобасымен таныстырып, оның мақсаты мен міндеттері жөнінде баяндап берді. Бұл Елбасының «Ұлы даланың жеті қыры» атты бағдарламалық мақаласындағы тапсырмасын орындау мақсатында дүниеге келгенін айтып жеткізді. «Тұлғаландыру сипатына ие болған» отан тарихын шынайы түрде талдау мақсатында біртуар қайраткерлердің мемлекеттілікке, елдің ғылымы мен мәдениетіне қосқан үлесін зерттеу өзекті болып табылады. Жобаның мақсаты, оның міндеттері, жүзеге асыру үдерісі және күтілетін нәтижесі туралы ақпарат берілді.

Жиынға қатысқан дінтанушы-ғалым Зікірия Жандарбек қазақ хандығы билік жүйесіндегі өзгерістер туралы сөз қозғады. Философ Досай Кенжетай тарихты жазу үшін тарихи сана, тарихи таным, тарихи тәжірибені анықтау, оны түсіну және пайдалану керектігін баса айтты. Мұхтар Қожа Ұлы есімдер жобасын археологиялық көзқарас тұрғысынан қарастырды. Қазақ хандарының көбісі оңтүстікте жатқанын, бірқатарын зерттегенін,әлі де зерттеуді талап ететіндігін айтты. Оралдан келген Сайлау Хамитұлы Сүлейменов «Жәңгір хан – реформатор» атты тақырыпта баяндама жасап, жаңа көзқараста зерттеудің қажеттілігін атап өтті. Профессор Дәметкен Сүлейменова Батыс Алашорда туралы тың мәліметтер келтіріп, ХҚТУ кітапханасына бірқатар кітаптар сыйға тартты. Студенттер қызығушылықтары оянып, сонымен қатар сұрақтарын қойып, ғалымдармен пікір алмасты. Соңы пікірталасқа ұласқан дөңгелек үстел жоғары деңгейде өтті.

Ұлы тұлғалар – өздерінің мәдени-ғылыми, рухани-әлеуметтік басымдылықтары арқылы тарихтың сан алуан белестерінде ел мен жердің қажеттіліктерін анағұрлым толық қанағаттандырып, оның дамуына айтарлықтай үлес қосқан, атқарған қызметі өз өлкесінің аясынан шығып, әртүрлі тарихи дәуірлер мен кезеңдерде бүкіл қазақ даласына танымал болған адамдар. Сонық үшінде қазақ хандығының көрнекті тұлғаларын дәріптеу, насихаттау зор идеологиялық және тәрбиелеу маңызына ие, өскелең ұрпақты отан сүю және жоғары деңгейлі мәдениетке баулуға ықпал етеді.

Елбасы Н.Ә. Назарбаевтің «Ұлы даланың жеті қыры» бағдарламалық мақаласындағы тапсырмаларын орындау аясында Атақты қазақ хандары мен сұлтандары, батырлар мен билері еліміздің символы әрі мақтанышы, оның мұраты әрі өнегесі болып табылады. Дөңгелек үстелдің түбі бір түркі әлемінің астанасы – Түркістан қаласында өтуі де заңдылықтың бір белгісі.

Фархат Рашидұлы ЛЕБАЕВ– Ш.Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институтының Тарихи демография және ҚХА бөлімінің ғылыми қызметкері, PhD докторант

ҒАЖАПТЫ КӨРГІҢ КЕЛСЕ, ХҚТУ-ҒА КЕЛ!

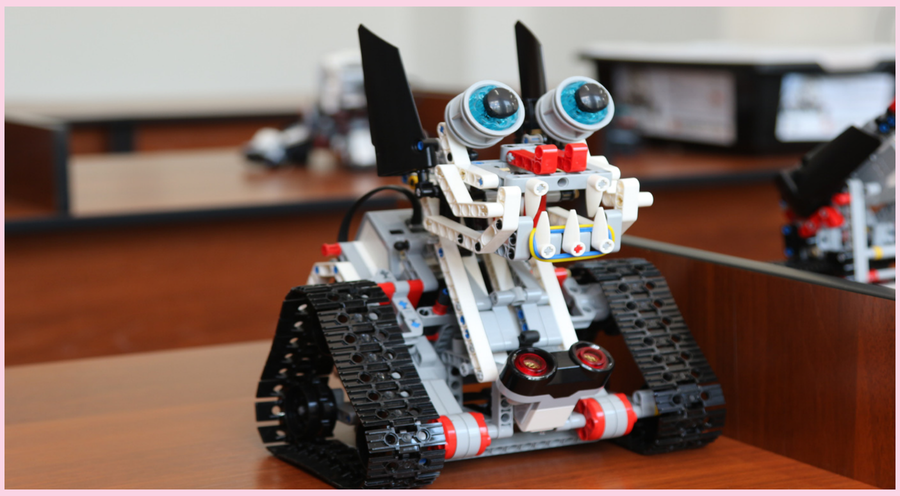

Технопарк – бір ғимарат ішінде жаңашыл технологияларды пайдалана отырып, фундаментальды ғылыми зерттеулерді өндірісте жүзеге асыруға дейінгі түпкі нәтижеге қол жеткізуді мақсат ететін жаңашыл кешен. Мұнда индустрия нысандары, іскерлік орталықтары, көрме алаңдары, оқу дәрісханалары, қызмет көрсету қосандары бір шатыр астына бірігеді де, жаңа идеялар алаңы пайда болады. Негізгі мақсаты – инновациялық бизнес арқылы әлемдік нарыққа шығу. Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің басшысы – профессор Болатбек Әбдірәсілов келген күні-ақ осы технопарк туралы сөз ете бастады. Әдепкіде мұны әріптестері күмәнмен қабылдағаны рас. Уақыт өте келе шет елде кеңінен өріс алған инновациялық алаңның қажетті дүние екендігі сезіле бастады. Енді таяу күндерде ғалымдар үшін де, студенттер үшін де тың жаңалықтарын тәжірибе жүзінде жүзеге асырар ғылым паркі университеттің Кентау институтында тұсауын кескелі отыр. Тың идеясын жүзеге асыру үшін ректор осы істен хабары бар әрі өндіріске икемді, әдіскерлігі мен ғалымдығы қабат адамды іздей бастады. Таңдауы педагогикалық ұстанымы ерек, бірнеше оқу орнының іргесін қалауда өзіндік тәжірибе жинақтаған доцент Үсенбек Рахметке түсті. Үсекең бөлсінген жоқ, бірден іске кірісіп кетті. Алдымен Кентау институтының ғимаратын толықтай күрделі жөндеуден өткізді. Осындағы Инженерия факультетінің ғалымдарымен, электроэнергетика мамандарымен кеңесе отырып, технопарктің осы өңірге икемді жобасын жасады. Әсіресе, жапондық Kaidzen басқару жүйесін өндіріске енгізіп жүрген Кентау трансформатор зауытының басшысы Хайрулла Қожабаевпен көбірек ақылдасты. Нәтижесінде технопарктің пилоттық бөлігі – студенттер үшін таптырмас тәжірибе алаңы «Alageum Electric» зертханасы пайда болды. Көп ұзамай «Робототехника» зертханасы іске қосылды. Енді жаңа оқу жылынан технопарктің басты айлағы айқара есігін ашпақ. Экожүйе, қаржы қалтарыстары, бизнес-сервис, тренингтер мен семинарлар, техно-сервис, патенттік ізденістер... технопарктің мүмкіндіктері осылай жалғасып кете береді. Жаңа облыс орталығындағы ғалымдар мен жас кәсіпкерлер, бизнес өкілдері, инвесторлар мен түрлі салардағы эксперттер инновациялық жаңалықтарын коммерцияландыру үшін осында – ХҚТУ технопаркінде бас қосатын күн де алыс емес!

Бекжігіт СЕРДӘЛІ профессор

ҰЛТТЫҚ РУХ

Студенттер беті
АУДИТОРИЯ

СПОРТШЫЛАРЫМЫЗ АЗИЯ ҚҰРЛЫҒЫН БАҒЫНДЫРДЫ

Қыркүйек айының 11-16 жұлдыздары аралығында Үндістанның Нью-Дели қаласында жауынгерлік самбодан Азия чемпионаты өтті. Байрақты бәсекеге 19 мемлекеттен, 300 ге жуық спортшы қатысқан. Оқу ордамыздың 4 спортшы-студенттері де аталған жарыста өнер көрсетіп, биіктерден көріне білді. Атап өтер болсақ, қыздар арасында 80 кг салмақта Оразбай Арайлым I орын, 48 килограмда бақ сынасқан Жылқыбай Айжан қоланы қанағат тұтып, Нәбиева Бибіхан 52 килограмда алтыннан алқа таққан. Ерлер арасында 57 килограмда өнер көрсеткен Айдынбай Қайырберді алтын медальді қанжығаға байлады. Спортшыларымызды Қазақстанның еңбек сіңірген жаттықтырушысы,профессор, «Оқу сауықтыру» орталығының аға бапкері Ә.Халилаев баптаған.

Айта кетейік, аталған додада Қазақстан құрамасы 13 алтын, 7 күміс, 1 қоланы қанжығаға байлап, өзбек балуандарынан кейінгі II орынға жайғасты.

ДОДАҒА ТҮСЕР ҚЫРАНДАРЫМЫЗҒА СӘТТІЛІК!

18-22 қыркүйек аралығында Нұр-Сұлтан қаласында тұңғыш рет күрес түрлерінен Әлем чемпионаты өтеді. Дүбірлі бәсекеге 100-ге тарта мемлекеттен 1000-нан аса балуан Токио Олимпиадасының жолдамасын сарапқа салады. Біздің университеттен Дәулет Ниязбеков (65 келі) пен Ғалымжан Өсербаев (79 келі) қатысады. Қос спортшыға сәттілік! Олимпиада жолдамасын жеңіп алуға тілектеспіз! Әлем чемпионатын «Qazsport» телеарнасы тікелей эфирде көрсетеді.

Тағы да қуанышты жаңалық оқу ордамыздың 2-курс магистранты Қайрат Ералиев Ресей Федерациясының Екатеринбург қаласында өтіп жатқан Әлем Чемпионатына қатысуда. 57 келіге дейінгі салмақта өнер көрсетіп, Олимпиада-2016 күміс жүлдегері Венесуэлалық Йоэль Финольмен жұдырықтасып 1/8 финалына шықты. Қайрат Ералиевке сенеміз, сәттілік!

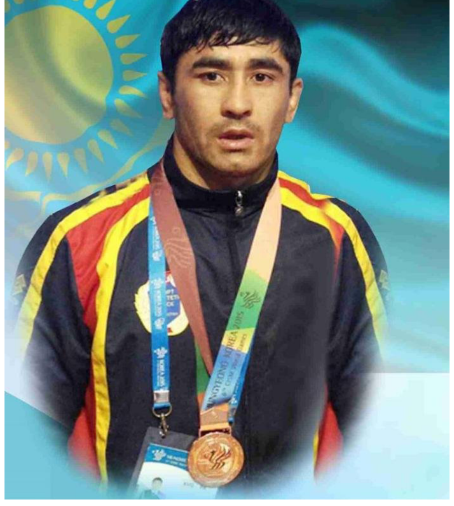

ТҮРКІСТАНДА ТҮЛЕГЕН ТӨЛ ТАРИХЫМ

Дархан даласы тарихтың қатпар-қатпар белестерінен де әріректен сыр шертетін түркі жұртының рухани астанасына айналған киелі шаһар-Түркістанның атын білмейтін жан жоқ шығар,сірә. Түркістаннан ілім қуған бала да,кітап жазған дана да, ұлттың сөзін сөйлеген шайыр мен елдің қамын ойлаған батыр да шыққан. Арқыраған арғымақтар тұяғының дүрсілі, тасқын судай тасыған білім бұлағы, Есім ханнан бастау алған ұлы хандар тізбегі, шаһардың әрбір тасында өшпес тарих секілді сайрап жатыр. Қасиетті қаланың атақ даңқын алты құрлыққа әйгілеп отырған көгілдір күмбезді Қожа Ахмет Яссауи кесенесі екендігі анық. Кешегі үш жүзді бір ту астына жинаған Абылайды ақ киізге отырғызып хан сайлаған да Түркістан. Қиын-қыстау заманда Мұстафа Шоқайдың бастамасымен дәл осы қалада «Қазақстан» деген тәуелсіз республика құру барысымен ұлт болып қалыптасу жолындағы келелі мәселелер шешілген жер де міне осы Түркістан қаласы. Қазақтың ұлт болу жолындағы жасалған әрбір қадамның астында Түркістан аты жасырулы тұр десек қателеспеспіз.Киелі мекенде халқымыздың бірегей тұлғалары, би-шешендері мен хандары жерленген. Қаланың ерекше тұстарының бірі осы болса керек. Тәуелсіз қазақ елінің тұңғыш президенті Н.Назарбаевтың қолдауымен бүгінде киелі шаһар Түркістан облысы атауын қоса иемденген дамушы қала атануда. Еліміздің оңтүстігінің орталығы болған күннен бастап қаламыз барлық жағынан өсіп келеді. Түркістанның тарихи мәдениет үлгісін сақтай отырып ежелгі өркениетпен бүгінгі заманаға сай ғимараттарды ұштастыра салуды да жоспарларлауда.

Қазір қала аумағындағы жолдар жөнделіп, ескі үйлер бұзылып барлық жер шаңға оранып жатыр. Бәз біреулерге бұл ұнамауда, өз басым бұл іске қатты қуаныштымын. Қазір шаң болып жатқан аймақ келешекте көз сүріндірер ғимараттарға айналатына сенімдімін. Ер түріктің бесігі, екі дүние есігі атанған Түркістанды қаламына арқау етпеген ақын аз шығар. Бірақ қанша шебер тілмен жазсақ та Түркістандай киелі қаланың шын мәртебесін, шын мақтауын қандай бір теңеумен болсын дөп баса алмаймыз. Себебі, Түркістанның тарихы тым тереңде, әрі тым әріректе жатыр. Сонау әлімсахтан еліміздің тарихы мен Түркістан деген атау егіз ұғым секілді. Онан бері көптеген игі бастамалар Түркістаннан бастау алған. Менің елімнің тарихы Түркістанмен бірге түлеген. Оны мақтаудың өзіне сөз жетпейді. Мен мақтанбай-ақ мақталатын жерденмін. Мен атақ-даңқы алты алашқа белгілі Түркістаннанмын.

Ақбота ЕРГЕШБАЙ
2-курс студенті

ӘДЕПТІЛІК АДАМ ТАЛҒАМАЙДЫ

Әдептілік — адам бойындағы жағымды қасиет, оның қоғамда қабылданған әдеп талаптарын мінсіз орындауы. Қазақ халқының дәстүрлі дүниетанымында әдепке ерекше мән беріледі. Әбу Насыр әл-Фараби «Қайырымды қала адамдарының көзқарастары» атты еңбегінде Әдепті әрбір жеке тұлғаның рухани байлығы деп есептейді.

Қаламыз облыс орталығы болғалы сырттан адамдар жиі келе бастады. Жұмыс бабымен қоныс аударушылар, жұмыс іздеп келген бір кездегі жерлестеріміз де оралуда. «Сырт көз сыншы» демекші келген адамдардың бірінші тілге тиек ететіні қала халқының әдеп, мәдениет төмендігі. Түркістан төрт жолдың торабы, сауда орталығы болғандықтан жақын маңдағы ауыл-аймақтардан көшіп келгендер мен келушілер де көп. Осының бәрін ескерсек әдеп, мәдениет жағынан төмен қалушылықтың салдары да анықталатын секілді. Бірақ, мәдениет пен әдептілік қала мен даланы бір-бірінен ажыратпайды, бөлмейді емес пе? Оқыған, көзі ашық деген адамдардың мәдениеті өз дәрежесінде ме? Қаламызда бірнеше орта арнаулы колледждер мен жоғары оқу орны бар. Сол ұйымдардың қызметкерлері мен студенттерінің арасында да әдепсіздік пен мәдениетсіздік деңгейінің төмендігін көргенде базарда сауда жасайтындар мен қара жұмыс жасайтын жұмысшылар жайында сөз қозғамай-ақ қояйық дегің келеді.

Әрбір қызметкер өзінің жұмысқа деген көзқарасымен және мінез-құлқымен ұжымда тұрақты, позитивті жағдайдың орнауына ықпал етеді. Сәл ғана сыпайы және әдепті болсақ, немқұрайлық пен дөрекілік көрсетпесек қандай керемет болар еді. Кейбір қызметкерлердің дұрыс жауап бермей, онымен қоймай дөрекілік көрсетуі кез-келген адамның сол күнгі көңіл-күйін түсіріп, денсаулығына зиян тигізіп отырғандарын түсінеді ме екен. Мен бұл тақырыпты босқа көтеріп отырған жоқпын. Осындай жағдаймен күнде болмаса да ішнара кездесіп қаламын. Орта адамды тәрбиелейтіні рас болса осындай жағдайлар басынан өткен жастар көргенін жасайды. Олар да ертең дөрекі мәдениетсіз болып шыға келеді. Барлық адамдар бірдей емес әрине, «Бір қомалақ бір қарын майды шірітеді» деген бар. Мысалыға атын атамай-ақ қояйын, бізде де бір бөлімдер бар, жұмыс бабымен кабинеттеріне бара қалсаңыз «Қолымыз тимей жатыр, кейін кел» деп шығарып салады, жауап берсе міндеті түрде кісілігін көрсетіп алдына бармастай етеді. Осының барлығы мінез-құлық нормаларын білмеуден шығады деп ойлаймын.

Мінез-құлық нормаларын білу және оны ұстану, өз іс-әрекеттерін ұстамдылық және бақылау қабілеті, адамдарға назар аудару және құрмет – бір сөзбен айтқанда, қоғамда жақсы мәнер деп санауға қабылданған барлық адам мінез-құлқының мәдениетіне жатады және этикетпен реттеледі.

Әріптестеріне қолдау көрсетуге және көмектесуге; өзгенің пікірін зейін қойып тыңдауға; сөз бен істің бірлігін сақтауға, уәдені орындауға; өз қатесін жасырмауға,өз қатесін мойындауға; өзіне (немесе өзімен байланысты адамдарға) қатысты да, өзгелерге қатысты да мүдделер қақтығысын тудыратын жағдайға жол бермеуге тырысса онда сол мекеменің беделі көтеріліп, жұмысы жүрері анық.

Әділдік және әдептілік – қандай да бір ұйым, мекеме орындарының қызметінің және оның іскерлік беделінің негізі. Жеке мүдделер мен кәсіби қызметі арасындағы қақтығысқа жол бермейді. Ал жеке тұлғаны, адамды құрметтеу – лауазымына, жұмыс орнына, орындайтын қызметтік және еңбек міндеттеріне қарамастан, тұлғаны сыйлау тең дәрежедегі міндет – деп көрсетеді іскерлік кодексте.

Бір күн жалғанда бір-бірімізге сыйластық білдірейік.

Эльмира АРТЫҚБАЕВА

ШӘЙ ІШІП ҮЙРЕНГЕН, ҚЫМЫЗ ДЕП ҚЫСТАМАЙДЫ

Студенттік өмір ең қызықты кезеңдердің бірі. «Аш қалып көрмесең студент екеніңді сезінбейсің» дегенді жиі естиміз. Иә, кейде ішерге ас таппай қалатын кездер де болады, бірақ жас болғаннан болар жеңіл өтеміз. Оқуға келгелі шәй қысып жүрген еді (шәй көп ішемін, әкеме ұқсағанмын). Жақында жолымыз түсіп «Шаңырақ» қымызханасына бардық. Ішіне кіргеннен бар уайымыңды, шаршағаныңды ұмытып кетесің. Қазақы ою-өрнектермен, ұлттық аспаптармен әшекейленген бұл қымызхана адамның жан дүниесін жаңартатындай. Бір өкініштісі у-шуы көп кафе, ресторан, клуб секілді жерлерде сағаттап кезек күтеміз. Ал осы жерде сондай кезектің болмауы. Қазіргі пицца,чикен, шашлык сынды асқазанға ауырлық түсіретін тағамдардан қарағанда ет, қазы-карта, қымыз, қымыран, ыстық бауырсақ пен қайнаған шәйдан ұрттап отырған қандай рахат! Қазақылығымызды жоғалтпайық! Дәстүрімізді дәріптейік!

ПЕРИЗАТ САБЫР
2-курс студенті

ФИНАЛҒА ЖОЛДАМА

Қуанышты жаңалық!

Университетіміздің 2-курс магистранты Қайрат Ералиев Ресей Федерациясының Екатеринбург қаласында өтіп жатқан Әлем Чемпионатына қатысуда. 57 келіге дейінгі салмақта өнер көрсетіп, Олимпиада-2016 күміс жүлдегері Венесуэлалық Йоэль Финольмен жұдырықтасып 1/8 финалына шыққан болатын. Ал күні кеше Тайландтық Чатчая Будтимен жұдырық түйістіріп төрешілердің әділ шешімімен жеңіске жетіп 1/4 финалына жолдама алды. Алдағы уақытта 1/4 финалында өзбек боксшысы Миразбек Мирзахалиловпен қолғап түйістірмек. Айта кететін жайт, құрама сапындағы жалғыз әлем чемпионы Қайрат Ералиев. Жиырмасыншы рет өтіп жатқан жаһандық додада 91 мемлекеттен 488 саңлақ бақ сынайтын болады. Байрақты бәсекедегі спортшыларымызға сәттілік тілейміз.

Боксшыларымыздың жолы болып, Ресей төрінде Алаштың Әнұраны орындалсын деп тілейміз!

СҮНДЕТ- ПАЙҒАМБАРДЫҢ СҮННЕТІ

А.Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті мен "TİKA" басқармасы бірлесе отырып балаларды сүндетке отырғызу рәсімі биыл да жалғасын тапты.

Атаулы шараны Түркістан қаласының бас имамы Жүсіпбек Айдарұлы құран оқумен ашты. Сүндетке отырғызылған балалардың ата-аналары тілектерін айтып, алғыстарын жаудырды. Өкілетті кеңес төрағасы М.Йылдыз, университет президенті Б.Абдрасилов және өкілетті кеңес мүшелері балаларға тілектерін айтып құттықтады. Әрине мереке сыйлықсыз болмайды. Балаларға сыйлық тапсырылып естелік суретке түсті. Балақайларға арналып мультфильмдер көрсетіліп, әнненшашушашылды. Халқымыздың ғасырлар бойы ұстанып келген осы бір игі дәстүрін бүгінгі дамыған медицина да қуаттап, пайдалы екенін алға тартуда. Ал, сүндеттелмеген балалардың жыныс мүшесінің де басында инфекцияның пайда болу қаупі жоғары екенін ғылыми тұрғыда дәлелденген.

AY gazete
BİLİM
KÜLTÜR
SANAT
AHMET YESEVİ ÜNİVERSİTESİ

IV. Uluslararası Sosyal Bilimler Araştırmaları Kongresi Başladı

IV. Uluslararası Sosyal Bilimler Araştırmaları Kongresi, Ahmet Yesevi Üniversitesi, Türk Dil Kurumu ve Anadolu Kültürel Araştırmalar Dergisi işbirliğiyle, Gelecek Vizyonlar Dergisi ve Türk Tarih Kurumu'nun da destekleriyle 11 Eylül 2019 Çarşamba günü Ahmet Yesevi Üniversitesi ev sahipliğinde başladı.

Ahmet Yesevi Üniversitesi kültür merkezinde gerçekleştirilen açılış törenine; Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkan Vekili Prof. Dr. Muhammet Hekimoğlu, Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Dr. Gürer Gülsevin, Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov, Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar ile çok sayıda akademisyen, öğrenci ve davetli katıldı.

Törende konuşan Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkan Vekili Hekimoğlu, Anadolu'yu Müslüman Türk yurdu kılan, Hacı

Bektaş-ı Veli, Hacı Bayram Veli ve Yunus Emre'nin temsil ettiği Anadolu irfanına ruh üfleyen Hoca Ahmet Yesevi'nin makamında bulunmaktan duyduğu mutluluğu dile getirdi. Hekimoğlu, bozkırın bağrında bilim yuvası açan ve bu üniversiteyi bir dünya üniversitesi haline getirmeye çalışan başta Mütevelli Heyet Başkanı Musa Yıldız olmak üzere tüm üniversite yönetimine teşekkürlerini sundu.

Mütevelli Heyet Başkanı Yıldız konuşmasında "2019-2020 eğitim öğretim dönemi ile yeni bir sayfa açıyoruz, bu vesileyle öğrencilerimizden alanlarında kendisini yetiştirirken aynı zamanda yanı başımızda medfun olan Hoca Ahmet Yesevi'nin öğretilerini de anlayıp uygulamanızı tavsiye ediyorum" dedi. Üniversite öğrencilerinin Hoca Ahmet Yesevi'nin emaneti olduğunu, onlara şefkatle yaklaşılması gerektiğini vurguladığı konuşmasında, kongrenin hazırlanmasında emeği geçenlere, katılımları ile destek veren kurum ve misafirlere teşekkür etti.

Mütevelli Heyet Üyesi Şimşek ise "Bugün hem yeni öğrencilerimizle tanışmanın hem de kongre sürecinde kıymetli misafirlerle bir arada olmanın mutluluğunu yaşıyoruz" dedi. Öğrencilere seslenen Şimşek, zamanı ve imkanları iyi kullanmanın, gelecekle ilgili planlarını önceden yapmanın ve hedefe ulaşmak için şimdiden çalışmaya başlamanın önemini vurguladığı konuşmasına "Misyonsuz vizyon illüzyondur, göz boyamadır" sözleri ile devam etti. Konuşmasında, TDK başta olmak üzere desteklerini esirgemeyen tüm katılımcılara teşekkür etti.

Rektör Abdrasilov konuşmasında "Ahmet Yesevi Üniversitesi yalnızca iki ülkenin değil tüm Türk Dünyasının üniversitesidir. Üniversitemizde 17 ülke olmak üzere 33 Türk akraba topluluğundan öğrenciler öğrenim görmektedir. Üniversitemiz bu tür organizasyonlar ile Türk Dünyasının bilim adamlarının da buluşma noktası haline gelmiştir" dedi.

Rektör Vekili Tomar ise, 2019-2020 akademik yılı açılışını böyle anlamlı bir etkinlikle süslemek istediklerine işaret ederek başladığı konuşmasına, Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin Türk dünyasından gelen on bini aşkın öğrenciye yüzyıllar önce Hoca Ahmet Yesevi'nin ortaya koyduğu Türk İslam ülküsü, medeniyeti ve kadim tarihi çizgisinde eğitim verdiğini söyleyerek devam etti. Tomar "Bizler de göreve geldiğimiz günden bu yana Türk dünyasının dostluğunu, birlik ve beraberliğini temsil eden üniversitemizin gerek dünyada gerekse Türk dünyasında ses getiren, öncü bir üniversite olması için gayret göstermekteyiz" dedi. Sempozyuma katılan öğrenci ve akademisyenlere de tavsiyede bulunan Tomar, bu etkinliklerin yalnız bilime değil aynı zamanda yeni dostluklara ve arkadaşlıklara da kapı araladığını vurguladı.

Açılış konuşmaları kongre düzenleme kurulu başkanı Prof. Dr. Hasan Kara ve düzenleme kurulu üyesi Prof. Dr. Turhan Çetin'in konuşmalarıyla sona erdi. Açılış töreninin ardından Uluslararası Sosyal Bilimler Araştırmaları Kongresi özel oturumunda, Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Dr. Gürer Gülsevin «Türk Dilinde Söz Varlığı» konulu tebliğini sundu. Açılış töreni, hediye ve ödül takdimi ile tamamlandı.

IV. Uluslararası Sosyal Bilimler Araştırmaları Kongresi'nde, 9 ülkeden 90 bilim adamı bildiri sunacak. Kongre, 13 Eylül Cuma günü değerlendirme ve sonuç oturumu ile sona erecek.

KASIM COMART TOKAYEV'İN ULUSA SESLENİŞ KONUŞMASI DEĞERLENDİRİLDİ

Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Kasım Comart Tokayev'in 2 Eylül 2019 tarihinde yapmış olduğu ulusa sesleniş konuşmasını değerlendirmek üzere Ahmet Yesevi Üniversitesinde toplantı düzenlendi. Kültür Merkezi tiyatro ve sinema salonunda gerçekleştirilen etkinlikte Cumhurbaşkanı Tokayev'in ulusa sesleniş konuşmasında Kazakistan'ın stratejik hedefleri bağlamında dile getirdiği hususlar üniversite yöneticileri, akademisyen ve öğrenciler tarafından değerlendirildi.

Toplantıda konuşan Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov, ulusa sesleniş konuşmasındaki yıllık ve beş yıllık kalkınma planları hedeflerinin değerlendirerek söz konusu hedeflerin kısa zamanda Kazakistan'ı muasır medeniyetler seviyesine çıkaracağına vurgu yaptı. Rektör Abdrasilov, gerek eğitim alanında gerekse Türkistan eyaletinin kalkınması için gerekli çalışmaların yapılması hususunda üniversite mensuplarına düşen görev ve sorumlulukları hatırlattı.

Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar ise konuşmasında Türkiye'nin gelişme sürecini özetledikten sonra Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Comart Tokayev tarafından dikkat çekilen kalkınma, gelişme ve müreffeh bir toplum için katma değer üreten nitelikli insanların yetiştirilmesi gerektiğini vurgulayarak Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin bu misyon ve vizyonla Kazakistan'ın geleceğini inşa edecek nesiller yetiştirme çabasında olduğunun altını çizdi.

Rektör ve Rektör Vekilinin konuşmalarından sonra akademisyen ve öğrenciler söz alarak Cumhurbaşkanı Tokayev'in ulusa sesleniş konuşmasını değerlendirdi.

Anayasa Kurulu Başkanı Kayrat Mami Ahmet Yesevi Üniversitesini ziyaret etti

Kazakistan Cumhuriyeti Anayasa Kurulu Başkanı Kayrat Mami 12 Eylül 2019 Perşembe günü üniversitemizde bir dizi temasta bulundu.

Anayasa Kurulu Başkanı Kayrat Mami, ziyaret çerçevesinde Rektörlük binası Senato Salonunda Üniversite personeli ve öğrencilerle bir araya geldi. Toplantıya; Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov, Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar ve Hukuk bölümü öğretim elemanları da katıldı.

Anayasa Kurulu Başkanı Mami, "Anayasanın, devletin ve toplumun gelişimindeki rolü" konulu toplantıda, hukuk eğitimi alanındaki işbirliği ve halkın anayasa konusundaki eğitimi ile ilgili değerlendirmelerde bulundu. Ayrıca Başkan Mami, Cumhurbaşkanı Kasım Comart Tokayev'in ulusa sesleniş konuşmasında anayasa ile ilgili düzenlemeleri hakkında katılımcılara brifing verdi.

Rektör Abdrasilov, Anayasa Kurulu Başkanı Kayrat Mami ve heyetine üniversitemiz hakkında bilgiler verdi. Konuşmasının devamında Devlet Başkanı Kasım Comart Tokayev'in ulusa sesleniş konuşmasındaki «Vatandaşların hakları ve güvenliği» hususunda değerlendirmelerde bulundu.

Rektör Vekili Tomar ise, "Toprak, Millet ve Anayasa bir devletin varlığı için gerekli olan üç önemli unsurdur. Tarihten günümüze tüm medeniyetlerde ilkel de olsa bir hukuk kavramı olmuştur" dedi. Tomar, Cumhurbaşkanı Tokayev'in ulusa sesleniş konuşmasında ele aldığı yeni ve modern anayasa ile ilgili maddelerin Kazakistan'ı hem uluslararası alanda geliştireceği hem de vatandaşların devlete sadakat ve bağlılığını artıracağını söyledi. Konuşmasının son bölümünde Tomar, ziyaretleri için Kayrat Mami ve heyetine teşekkür ederek, devlet adamlarının üniversitemize teşriflerinin öğrencilerimizin hayallerini, umutlarını ve ufuklarını geliştireceğini ve şekillendireceğini söyledi.

Toplantı değerlendirme konuşmalarının ardından sona erdi.

GAZETENİN TÜRKÇE YAYIN BÖLÜMÜ

Toplu Sünnet Töreni

Ahmet Yesevi Üniversitesi ve TİKA işbirliğiyle düzenlenen geleneksel toplu sünnet töreni 10 Eylül 2019 tarihinde Türkistan Yerleşkesi Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi.

Etkinlik kapsamında Türkistanlı 50 çocuk üniversitemiz hastanesinde sünnet edildi.

Kültürümüzde önemli bir yere sahip olan sünnet geleneği üniversitemiz tarafından ata topraklarında da yaşatılmaya çalışılıyor. Türkistan halkına destek amacıyla gerçekleştirilen etkinliğin açılışına Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, Mütevelli Heyet Üyesi Prof. Dr. Muhittin Şimşek, Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov, Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar ve TİKA Nursultan temsilcisi Evren Rutbil ile sünnet olan çocuklar ve aileleri katıldı.

Törende konuşan Mütevelli Heyet Başkanı Yıldız, sünnetin herkesin hayatında iz bırakan önemli bir olay olduğunu ve üniversite olarak toplumsal birliğe hizmet eden bu sosyal projenin her yıl düzenlenmesi için gayret ettiklerini belirterek, konuşmasını projenin gerçekleşmesine katkı sağlayan TİKA yetkililerine ve hastane personeline teşekkürlerini ileterek sonlandırdı.

TİKA temsilcisi Rutbil ise, kuruluşundan itibaren Kazakistan'ın gelişimine katkıda bulunmaya çalıştıklarını dile getirdi. Rutbil "İki ülkenin kardeşliğini temsil eden Ahmet Yesevi Üniversitesi ile ortaklaşa pek çok proje yürütmekteyiz. Geleneksel hale getirdiğimiz sünnet töreni ile hem bölge halkına destek veriyor hem de inancımızın emrettiği vazifeyi ifa etmiş oluyoruz" dedi.

Sonrasında söz alan Mütevelli Heyet Üyesi Prof. Dr. Muhittin Şimşek, Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov, Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar birer konuşma yaparak, emeği geçenlere teşekkür edip sünnet olan çocuklara hediyelerini verdiler.

Konser programıyla devam eden etkinlikte çocuklar doyasıya eğlenirken, kendileri için hazırlanan sevimli çizgi film karakteri kostümleriyle hatıra fotoğrafları çektirdiler.

TÜRKSOY GENÇLİK ODA ORKESTRASI

Türk Konseyi'nin kuruluşunun 10. yılına ithafen düzenlenen TÜRKSOY Gençlik Oda Orkestrası turnesinin ilkini Ahmet Yesevi Üniversitesi ev sahipliğinde Türkistan'da gerçekleştirdi. 27 Ağustos 2019 Salı günü Kültür Merkezi'nde yapılan etkinliğe, Türkistan Eyalet Valisi Ömirzak Şökeyev, Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar ile çok sayıda sanatsever ve davetliler katıldı.

Mustafa Mehmandarov (Azerbaycan), Anvar Akbarov (Kazakistan) ve Renat Salavatov (Tataristan) orkestra şefliğini yaptığı ve Türk dünyasının farklı ülkelerinden genç müzisyenlerinden oluşan TÜRKSOY Gençlik Oda Orkestrası müzik festivalinde bir konuşma yapan Vali Şökeyev, 2017 yılında Türkistan'ın TÜRKSOY Türk Dünyası Kültür Başkenti seçildiğini hatırlatarak, 2017 Türkistan Türk Dünyası Kültür Başkenti etkinliklerinin başarı ile gerçekleşmesinin ardından Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev tarafından Güney Kazakistan Eyalet merkezi olarak Türkistan'ın seçildiğine vurgu yaptı.

Konserin akabinde bir konuşma yapan Kazakistan Cumhuriyeti Kültür ve Enformasyon Bakanlığı TÜRKSOY Temsilcisi Askar Turganbayev, orkestranın düzenlenmesine katkı sağlayan Ahmet Yesevi Üniversitesi ve Türkistan Eyalet Valiliği'ne teşekkürlerini ileterek, Vali Ömirzak Şökeyev ve Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar'a plaket takdiminde bulundu.

Hazırlık Fakültesi Dekanlığına Yeni Atama

Ahmet Yesevi Üniversitesi Hazırlık Fakültesi dekanlığına yeni atama yapıldı.

Dekanlık görevine atanan Dr. Öğretim Üyesi Erdal Aydoğmuş düzenlenen törenle göreve başladı. 4 Eylül Çarşamba günü Kentav Yerleşkesi Hazırlık Fakültesi konferans salonunda gerçekleşen törende Dekan Aydoğmuş'a görevi tevdi edildi. Törene Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar, Rektör Yardımcısı Doç. Dr. Pusat Pilten ile Hazırlık Fakültesi öğretim elemanları katıldı.

Törende konuşan Rektör Vekili Tomar, dekan Aydoğmuş'a hayırlı olsun dileklerini iletere çalışmalarında başarılar diledi. Konuşmasında yabancı dil öğreniminin önemine vurgu yapan Rektör Vekili Tomar, üniversitemizi kazanan öğrencilerin ilk durağının Hazırlık Fakültesi olduğunu, buradaki ilk izlenimlerinin tüm eğitim sürecine yansıyacağını belirterek, hem dil olarak hem de mensubiyet bilinci açısından en iyi şekilde bir üst sınıfa hazırlanması bakımından Hazırlık Fakültesi hocalarının bu anlamda görev ve sorumluluklarının önemine dikkat çekti.

Rektör Yardımcısı Pilten ise konuşmasında yeni eğitim öğretim yılının hayırlı olmasını temenni ederek, dekanlık görevine yeni atanan Dr. Öğretim Üyesi Erdal Aydoğmuş'a başarılar diledi.

Dekan Aydoğmuş ise, gösterilen teveccühe teşekkür ederek, sorumluluğunun bilincinde bu görevi layıkıyla yerine getirmeye çalışacağını ve hazırlık fakültesinin başarısı için elinden gelen çabayı sarf edeceğini belirtti.

TDK Başkanı Gülsevin Yesevi FM'DE Canlı Yayın konuğu oldu

Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Dr. Gürer Gülsevin, 13 Eylül 2019 Cuma günü Üniversitemizin radyosu Yesevi FM'de canlı yayın konuğu oldu.

IV. Uluslararası Sosyal Bilimler Araştırmaları Kongresine davetli olarak katılan Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Dr. Gürer Gülsevin, radyo programcısı Fethi Hallaç'ın sorularını yanıtladı. Türk Dil Kurumu'nun çalışma alanları, desteklediği faaliyetler, sempozyumlar ve kongreler hakkında kısaca bilgi veren Gülsevin konuşmasının devamında, IV. Uluslararası Sosyal Bilimler Araştırmaları Kongresinde yapmış olduğu "Türk Dilinde Söz Varlığı" sunumuna değindi. Türk dilinin lehçe ve ağızlarının ortak özellikleri ile Türk Dünyası'nın ortak dil çalışmalarının üzerinde durulduğu programda; Türkçe terminolojinin, esasen kökende bir olduğunu, zamanla farklı medeniyetlerin etkisiyle Türk lehçelerinde farklı terimlerin ortaya çıktığını açıkladı.

Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Dr. Gürer Gülsevin, programın son bölümünde üniversite yönetimi ve Yesevi FM'e teşekkürlerini iletti.

ЖАТАҚХАНА ТЫНЫСЫ

ЖАТАҚХАНА-ӨЗ ҮЙІМ

Қыркүйек ай басталысымен студенттердің жаңадан оқуға түскендері бар, оқитындары бар жатақханадан орын алғандары қуанып, аламағандары есік күзетіп, бір ай көлемінде орналасып болады-ау. «Үйі жоқтың күйі жоқ» дегендей қай оқу орны болмасын студенттердің бірінші уайымы жатақханаға орналасу екені белгілі. Бізде оқу орнымыздың жатақханаларындағы жағдайларды білмек болып жолға шықтық.

«Студенттер үйі» басқармасының басшысы С.Мұқанов: - Былтырғы оқу жылыда 3900 студентке жатақхана берілген болатын. Оның - 1269 шетелдік, 2631 қазақстандық студенттер. Биылғы оқу жылында арнайы комиссия құрылды. Комиссия шешімімен ережеге сәйкес студенттерге жатақханадан бөлмелер берілуде. Студенттер әлі толық орналасып болған жоқ.

№1,2 жатақханаларды аралап шықтық. Бұл жатақханаларда ағымдағы жөндеу жұмыстары жүргізіліпті. Іші-сырты толық ақталған, сырларған. №1 ерлер жатақханасында, 302 бөлме тұрғындары қабырғаларын өз дизайындарымен әрлетіпті. Бұл секцияда 2 бөлме бар екен. Эксперимент ретінде суденттердің бастамасымен жөндеу жұмыстарын жүргізуге рұқсат берілген екен. Үйге керек техникалар холодильник, тамақ ысытатын пеш дәлізден орын алыпты. Еденге кілемдер төселіп, шәй ішетін стөлге дейін қойылған. Жігіттер кішкене болса да өз үйлеріндегідей атмосфераны бергілері келгендері көрініп тұр.

Университетімізге қарасты Шымкент, Кентау қалаларындағы бөлімдердің жатақханаларында күрделі жөндеу жұмыстары жүргізілгендігін айта келіп С.Мұқанов: - №3 жатақхана фоесін толығымен евроремонт жасаттық. 2-ші қабатта орналасқан жуынатын, ас даярлайтын бөлмелерді, суағар стояктары жаңартылып, толық күрделі жөндеуден өткізілді. Бірінші, екінші қабаттағы бос тұрған фоелерден қосымша 6 бөлме қосып, отыз адамдық орын дайындалды. №3 жатақхананың 1-ші қабатында шетелден келген қазақстандық отбасылы студенттерге берілді. Сонымен қатар тағы бір айта кететін жаңалық төсек орындар мен бөлме жиһаздары жаңартылып жатыр – деп, жақсы жаңалықтармен бөлісті.

Ия, жаңа оқу жылында біраз жаңалықтар бар. Соның бірі «ЯССЫ қонақ үйі» «Ғалымдар үйі» болып өзгертілді. Онда ғалымдар үшін барлық жағдайлар жасалынған.

ҒАЛЫМДАР ҮЙІ

№ 2 ҚЫЗДАР ЖАТАҚХАНАСЫ

№ 3 ЖАТАҚХАНА

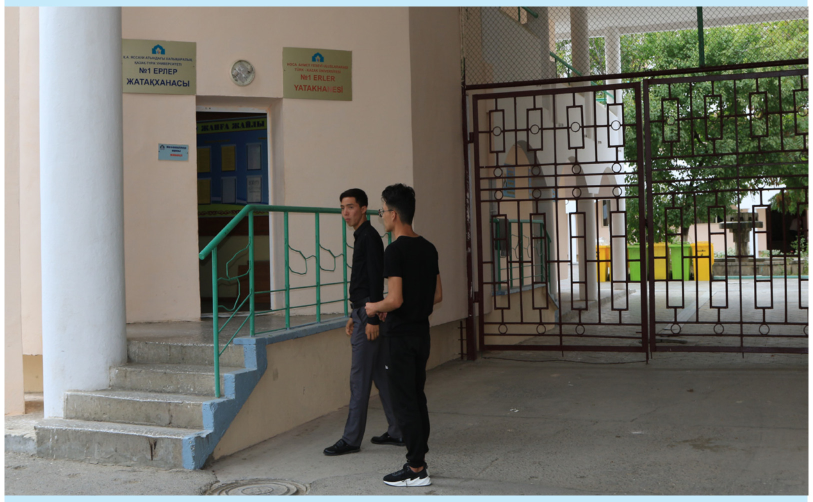

№ 1 ЕРЛЕР ЖАТАҚХАНАСЫ

Ясауи университеті

УНИВЕРСИТЕТ СТУДЕНТТЕРІНІҢ ҮНІ

Газет 1995 жылдан шыға бастады

Меншік иесі: Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті

Редактор м.а.: Эльмира АРТЫҚБАЕВА

Ақпарат орталығы:
Бейсен Тельман
telabdi@mail.ru

Тілшілер:
Эльмира АРТЫҚБАЕВА
elmira_artykbaeva@mail.ru

Сүлеймен ДОҒАН
dgn_s8@hotmail.com

Дизайнер:
Мұрат ШАХАНБАЕВ

Фото маманы: Нақып Шынтеміров

Редакция оқырман хаттарына жауап бермейді және кері қайтарылмайды. Редакцияға жолданған хаттар 1,5 машинкалық беттен аспауы тиіс. Автордың пікірі, мақалалары, ашық хаттары мен үндеулері редакцияның көзқарасын білдірмейді. Кейбір суреттер интернеттен алынды

Газетті есепке қою туралы
№11180-Г куәлікті 2010 жылы 4 казанда Қазақстан Республикасының Байланыс және ақпарат министрлігі берген.

2019 жылдың қаңтарынан бастап « Ясауи университеті» газеті электрондық және интернет форматында шығарыла бастады.

Редакция мекен-жайы: 161200, ОҚО, Түркістан қаласы, Б.Саттарханов № 29, бас оқу ғимараты 601-кабинет. **Байланыс телефоны:** 8 /72533/ 6-38-13, ішкі (1020) **Эл.пошта:** a.yassaui@mail.ru